LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS CENTRŲ Į S T A T Y M A S

2004 m. liepos 15 d. Nr. IX-2395
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato kultūros centrų steigimą, pertvarkymą, pasibaigimą, valdymą, veiklą, klasifikavimą, finansavimą bei kitus su kultūros centrų veikla susijusius santykius.

2 straipsnis. Pagrindinės Įstatymo sąvokos

1. **Akreditacija –** pripažinimas, kad juridinis asmuo atitinka kultūros centrui nustatytus reikalavimus.
2. **Būrelis –** asmenų, siekiančių meninės kūrybinės saviraiškos, tobulinimosi sambūris.
3. **Daugiafunkcinis kultūros centras** – įvairias kultūros sritis, žanrus puoselėjanti ir skleidžianti kultūros įstaiga.
4. **Kultūros centras** – įstatymų nustatyta tvarka įsteigtas ir šio įstatymo nustatyta tvarka pripažintas juridinis asmuo, kuris savo veikla puoselėja etninę kultūrą, mėgėjų meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius ir organizuoja profesionalaus meno sklaidą.
5. **Mėgėjų menas** – viešai atliekamas repertuaras, kurio atlikėjai ar atlikėjų kolektyvas (kolektyvai) yra mėgėjai, negaunantys pajamų iš šios veiklos.
6. **Mėgėjų meno kolektyvas** – asmenų grupė, laisvalaikiu užsiimanti menine saviraiška, turinti savo repertuarą ir galinti jį pristatyti žiūrovams.
7. **Pramoginė veikla** – laisvalaikio veikla, skirta pramoginiam bendravimui ir poilsiui, glaudžiai susijusi su nūdienos aktualijomis.
8. **Repertuaras** – sukurtų ir viešai atliekamų scenos meno kūrinių visuma.
9. **Scenos menas** – pasitelkiant scenos erdves ir garsinius elementus bei judesį sukurtas meno kūrinys (spektaklis, koncertas ar kita meno programa), kuris viešai atliekamas kurioje nors viešoje vietoje, kur tuo pačiu metu dalyvauja neapibrėžta visuomenės narių grupė.
10. **Specializuotas kultūros centras** – vieną kurią nors kultūros sritį, žanrą puoselėjanti ir skleidžianti kultūros įstaiga.
11. **Sociokultūrinė veikla** – specifinė bendruomenės veiklos sritis, kuri sudaro palankias sąlygas bendruomenei realizuoti socialinius, kultūrinius ir švietėjiškus poreikius, siekiant integruotis į visuomenę.
12. **Studija** – mokomojo ir švietėjiško pobūdžio sambūris, skirtas įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmonėms, turintis savo ilgalaikę estetinės veiklos programą.
13. **Švietėjiška (edukacinė) veikla** – mokomojo ir pažintinio pobūdžio veikla, skirta įvairaus amžiaus ir išsilavinimo žmonėms.

ANTRASIS SKIRSNIS KULTŪROS CENTRŲ STEIGIMAS, KLASIFIKAVIMAS, VEIKLOS TEISINIO REGLAMENTAVIMO YPATUMAI

3 straipsnis. Kultūros centrų steigimas

Kultūros centrų steigimo teisinis pagrindas yra įstaigos steigimo aktas, kurį įstatymų nustatyta tvarka priima steigėjas.

4 straipsnis. Kultūros centrų klasifikavimas

1. Kultūros centrai skirstomi į valstybės kultūros centrus, savivaldybių kultūros centrus ir kitus kultūros centrus.

2. Valstybės kultūros centrai – tai kultūros centrai, kurių teisinės formos yra biudžetinė įstaiga ar viešoji įstaiga ir kurių steigėjas yra ministerija, apskrities viršininkas.

3. Savivaldybių kultūros centrai – tai kultūros centrai, kurių teisinė forma yra biudžetinė įstaiga ar viešoji įstaiga ir kurių steigėjas yra savivaldybės taryba.

4. Kiti kultūros centrai – tai kultūros centrai, kurie yra viešieji arba privatūs juridiniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus kultūros centrus.

5. Kultūros centrai pagal veiklos pobūdį skirstomi į specializuotus ir daugiafunkcinius.

6. Kultūros centrai pagal Kultūros ministerijos nustatytus veiklos ir materialinės bazės kriterijus skirstomi į aukščiausią, pirmą, antrą ir trečią kategorijas.

5 straipsnis. Kultūros centrų veiklos teisinio reguliavimo ypatumai

1. Kultūros centrai steigiami, pertvarkomi, reorganizuojami ir likviduojami tik Civilinio kodekso, Biudžetinių įstaigų įstatymo ar Viešųjų įstaigų įstatymo nustatytais pagrindais. Steigimo procedūros klausimus, kurių nereglamentuoja įstatymai, gali nustatyti kultūros centrų steigėjai.

2. Kultūros centrų veikla pasibaigia likvidavimo arba reorganizavimo būdu.

3. Sprendimą dėl kultūros centrų likvidavimo arba reorganizavimo priima institucija ar juridinio asmens dalyvių susirinkimas, priėmęs sprendimą dėl kultūros centro steigimo.

4. Kiekvieno kultūros centro, kaip įstaigos, nepaisant jos teisinės formos, pavadinime turi būti nurodyta „kultūros centras“.

5. Juridinis asmuo, siekiantis pripažinimo kultūros centru, turi atlikti ne mažiau kaip dvi iš šių funkcijų:

1) sudaryti sąlygas etninės kultūros sklaidai, populiarinti senąsias kultūros tradicijas, papročius, laiduoti etninės kultūros perimamumą;

2) organizuoti mėgėjų meno kolektyvų, studijų, būrelių veiklą;

3) rūpintis mėgėjų meno kolektyvų parengimu ir dalyvavimu Dainų šventėse, vietiniuose, regioniniuose, respublikiniuose ir tarptautiniuose renginiuose;

4) organizuoti pramoginius, edukacinius ir kitus renginius;

5) organizuoti valstybinių švenčių, atmintinų datų, kalendorinių švenčių paminėjimą;

6) rūpintis vaikų ir jaunimo užimtumu, meniniu ugdymu;

7) kurti ir įprasminti šiuolaikines modernias meno veiklos formas;

8) organizuoti etninę kultūrą, mėgėjų meną populiarinančius renginius, tenkinti kitus bendruomenės kultūrinius poreikius;

9) sudaryti sąlygas profesionalaus meno sklaidai;

10) tenkinti sociokultūrinius bendruomenės poreikius.

6. Kultūros ministerijos nustatyta akreditavimo tvarka juridinį asmenį kultūros centru pripažįsta steigėjas.

7. Akreditavimą vykdo steigėjo sudaryta komisija, į kurios sudėtį įeina ir Kultūros ministerijos atstovai.

8. Kultūros centro akreditacijos reikalavimai:

1) turi veiklai tinkamas patalpas ir darbo organizavimui reikiamas priemones;

2) turi atitinkamos kvalifikacijos kultūros ir meno darbuotojų;

3) sistemingai rengia veiklos planus ir juos įgyvendina.

9. Juridinis asmuo, siekdamas pripažinimo kultūros centru, steigėjui kartu su prašymu pateikia šiuos dokumentus:

1) juridinio asmens steigimo dokumentų nuorašus;

2) dokumentų nuorašus apie vykdomą ir numatomą vykdyti veiklą, turimą ir planuojamą metų veiklos programą;

3) studijų, būrelių, mėgėjų meno kolektyvų, veikiančių kultūros centre, sąrašą;

4) kultūros ir meno darbuotojų sąrašą ir dokumentų nuorašus, patvirtinančius jų išsimokslinimą ir atitinkamą kvalifikaciją;

5) dokumentų nuorašus, įrodančius veiklai tinkamų patalpų nuosavybės, patikėjimo teise ar nuomos, panaudos sutarčių pagrindu valdymą ir informaciją apie administracinį personalą.

10. Kultūros centro steigėjas informuoja Kultūros ministeriją apie kultūros centrų steigimą, pertvarkymą, reorganizavimą ar likvidavimą arba apie jų filialų steigimą ar uždarymą.

6 straipsnis. Kultūros centrų nuostatai

1. Kultūros centrų nuostatus tvirtina jų steigėjai arba dalyvių susirinkimas.

2. Kultūros centrų nuostatai yra teisinis dokumentas, kuriais kultūros centrai vadovaujasi savo veikloje.

3. Kultūros centrų nuostatuose turi būti nurodyta:

1) įstaigos pavadinimas;

2) buveinė;

3) kultūros centro veiklos pobūdis ir tikslai;

4) kultūros centro valdymo organų sudarymo tvarka, kompetencija, funkcijos ir atsakomybė;

5) darbuotojų priėmimo į darbą tvarka;

6) darbo apmokėjimo tvarka;

7) lėšų šaltiniai, jų naudojimo tvarka bei finansinės veiklos kontrolė ir kitos nuostatos.

7 straipsnis. Kultūros centro taryba

1. Valstybės ir savivaldybės kultūros centre turi būti kolegiali patariamojo balso teisę turinti kultūros centro taryba. Kultūros centro tarybai negali vadovauti kultūros centro direktorius.

2. Valstybės ir savivaldybės kultūros centro tarybos narių skaičius, jos sudarymo ir atšaukimo tvarka bei kompetencija nustatoma šios įstaigos nuostatuose. Juos tvirtina steigėjas.

3. Valstybės ir savivaldybės kultūros centro taryba svarsto ir vertina sezonines ir perspektyvines kūrybinės veiklos programas, jų įgyvendinimo rezultatus, aptaria naujausias meno programas ir teikia siūlymus dėl jų meninės kokybės ir priežiūros bei kitus klausimus, numatytus kultūros centro steigimo dokumentuose ir nuostatuose.

4. Kitų kultūros centrų steigimo dokumentuose nustatyta tvarka gali būti sudaroma kolegiali patariamojo balso teisę turinti kultūros centro taryba, jos uždaviniai ir funkcijos nustatomi konkretaus kultūros centro steigimo dokumentuose.

TREČIASIS SKIRSNIS
KULTŪROS CENTRŲ FINANSAVIMAS

8 straipsnis. Kultūros centrų valstybės finansavimas ir kitos lėšos

1. Valstybės ir savivaldybių kultūros centrai finansuojami atitinkamai iš valstybės ar savivaldybių biudžetų.

2. Kiti kultūros centrai finansuojami iš steigėjo lėšų.

3. Kultūros centrai gali gauti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų, teisės aktų nustatyta tvarka dalyvaudami Kultūros ministerijos, apskričių, savivaldybių tarybų skelbiamuose konkursuose atitinkamoms kultūrinės veiklos programoms, finansuojamoms iš valstybės arba savivaldybių biudžetų, vykdyti.

4. Valstybė ir savivaldybės iš savo biudžeto lėšų gali papildomai finansuoti kultūros centrų veiklą organizuojant valstybines šventes.

5. Kultūros centrų lėšų šaltiniai gali būti ir kitos kultūros centrų steigėjų nustatyta tvarka įgytos ir naudojamos nebiudžetinės lėšos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
KULTŪROS CENTRŲ DARBUOTOJŲ DARBO SANTYKIAI

9 straipsnis. Kultūros centrų vadovų darbo santykių reglamentavimo ypatumai

1. Valstybės ir savivaldybių kultūros centrų vadovai į pareigas skiriami konkurso būdu teisės aktų nustatyta tvarka. Kvalifikacinius reikalavimus valstybės ir savivaldybių kultūros centrų vadovams nustato Kultūros ministerija.

2. Kituose kultūros centruose konkursinių pareigų sąrašą ir konkursų tvarką gali nustatyti darbdavys arba steigėjas.

10 straipsnis. Kultūros centrų darbuotojų darbo santykių reglamentavimas

Kultūros centrų darbuotojų darbo santykius reglamentuoja Darbo kodeksas ir kiti teisės aktai.

11 straipsnis. Kultūros centrų darbuotojų darbo apmokėjimas ir atestavimas

1. Kultūros centrų darbuotojų darbo apmokėjimas nustatomas vadovaujantis Darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojus Kultūros ministerijos nustatyta tvarka atestuoja steigėjas. Į atestacijos komisijos sudėtį įeina ir Kultūros ministerijos arba apskrities atstovai.

PENKTASIS SKIRSNIS
KULTŪROS CENTRŲ VEIKLOS VALSTYBINIS VALDYMAS

12 straipsnis. Kultūros ministerijos kompetencija kultūros centrų veiklos reglamentavimo srityje

1. Valstybės politiką kultūros centrų veiklos reglamentavimo srityje įgyvendina ir pagal savo kompetenciją koordinuoja Kultūros ministerija.

2. Kultūros ministerija atlieka šias funkcijas:

1) steigia, reorganizuoja ir likviduoja kultūros įstaigas, teikiančias metodinę pagalbą kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojams, padedančias įgyvendinti kultūros darbuotojų tobulinimosi programas;

2) nustato kultūros centrų plėtotės strategiją, finansuoja Lietuvos kultūrai svarbias kultūros centrų kultūrinės veiklos programas ir projektus;

3) rengia kultūros centrų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus ir nustatyta tvarka juos tvirtina;

4) tvirtina kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašą;

5) tvirtina kultūros centrų statistinių ataskaitų formas;

6) organizuoja kultūros centrų darbuotojų kvalifikacijos kėlimą;

7) tvirtina valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatus ir atlieka atestavimo priežiūrą;

8) tvirtina kategorijų suteikimo kultūros centrams kriterijus;

9) nustato kultūros centrų akreditavimo tvarką;

10) teikia metodinę ir organizacinę pagalbą mėgėjų meno srityje kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojams, kaupia ir analizuoja informaciją apie mėgėjų meno būklę;

11) rūpinasi autorinių kūrinių įsigijimu, mėgėjų meną populiarinančios informacinės ir metodinės literatūros leidimu;

12) rūpinasi mėgėjų meną populiarinančių renginių organizavimu.

13 straipsnis. Kitų ministerijų ir apskrities viršininko įgaliojimai valstybės kultūros centrų veiklos reglamentavimo srityje

Kitos ministerijos ir apskrities viršininkas:

1) įstatymų nustatyta tvarka steigia, reorganizuoja ir likviduoja valstybės kultūros centrus;

2) analizuoja ir kontroliuoja valstybės kultūros centrų veiklą;

3) organizuoja valstybės kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir atestavimą;

4) teikia pasiūlymus Vyriausybei ir kitoms valstybės valdymo institucijoms valstybės kultūros centrų veiklos klausimais;

5) suteikia valstybės kultūros centrams kategorijas.

14 straipsnis. Savivaldybės tarybos įgaliojimai savivaldybės kultūros centrų reglamentavimo srityje

Savivaldybės taryba:

1) įstatymų nustatyta tvarka steigia, reorganizuoja ir likviduoja savivaldybės kultūros centrus;

2) analizuoja ir kontroliuoja savivaldybės kultūros centrų veiklą;

3) nustato savivaldybės kultūros centrų plėtotės strategiją;

4) rengia savivaldybės kultūros centrų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus ir nustatyta tvarka juos tvirtina;

5) koordinuoja savivaldybės kultūros centrų dalyvavimą tarptautinėse kultūrinėse programose;

6) organizuoja savivaldybės kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir atestavimą;

7) suteikia savivaldybės kultūros centrams kategorijas.

15 straipsnis. Kultūros centrų taryba

1. Prie Kultūros ministerijos sudaroma kolegiali, patariamojo balso teisę turinti Kultūros centrų taryba, kuri atlieka eksperto ir konsultanto funkcijas sprendžiant Lietuvos kultūros centrų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus.

2. Kultūros centrų tarybą sudaro 11 narių. 8 narius skiria ir atšaukia Lietuvos kultūros centrų asociacija, 3 – Kultūros ministerija.

3. Tarybos sudėtį 2 metų laikotarpiui, jos nuostatus, apmokėjimo už teikiamas paslaugas tvarką tvirtina Kultūros ministerija.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 17 straipsnį, įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

17 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

Kultūros ministerija iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos parengia ir patvirtina:

1) Kultūros centrų tarybos nuostatus, apmokėjimo už teikiamas paslaugas tvarką;

2) valstybės ir savivaldybių kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų atestavimo nuostatus;

3) kultūros centrų kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašą;

4) kvalifikacinius reikalavimus valstybės ir savivaldybių kultūros centrų vadovams;

5) kategorijų suteikimo kultūros centrams kriterijus;
6) Kultūros centrų akreditavimo tvarkos nuostatus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS